

E m o n a.

Bilo je 235. léta po Kr., kadar se je Maksimín, poglavar vojaških novákov, vzdignil na cesarja Aleksandra, dal ga ubíti in stopil na njega mésto. Maksimín je bil za mladih lét pastir, a pozneje mej vojaki se je držal junaški in se dokópal visoke službe; a njega srce je bilo trdo in nemilo.

Tacega sílnika rimsko starejšinstvo nij hotelo imeti za vladarja, in postavilo je Gordijána v pravega cesarja. Maksimín, to slišavši, vstane iz dóljenje Panonije z močno vojsko na laško zémlyo; a tedàj je laški mejník stál pri Adrantu, sedánjih Tvrjánih (Trojánah). Prišedši do te meje pazljivo dalje stopa in pošlje prelagatájev (ogledníkov) na vse strani, a svoje čéte takó zvrstí, da so se mej pohódom na štíri ógle pomfcale dalje. Prvo mesto, ki ga dójde v ravníni, bila je Emóna, sedánja Ljubljana; a stanovníki niso hoteli sílnika, in ker se brani nijsó mogli, pobégnili so z mésta. Jedva čez nóč se Maksimín pomudí v praznem zidovji ter se odpravi dalje na Hróšico. Tí hribje, če tudi so bili dober zápor laškej zemlji, vender niso bili zastavljeni z obrambo, in vojski nij bilo težko, prestopiti jih. Na ónej stráni hribov srédi lepe ravníne in blizu morja je bila Akviléja, pripravljena, na vso moč braniti pravega cesarja. Mésto je bilo velíko in dobro utrjeno. A zdaj se tudi ljudstvo s kmétov umakne vánje, in ozidje poprávijo ter utrdijo še bolj. Prve Maksimínove čete nijsó nič mogle storíti pred zaprtim mostom. Zaradi tega Maksimín srdít bliže prihití z velíko vójsko; ali Akvilejci so uže bili podrli kaméni most preko Soče. Ker ni bilo móči naglo dobiti lesa, zatorej so vojaki od praznih vinskih sodov, katere so našli po selih, postavili most preko deróče reke. Takó je vojska prišla pred mesto, požgala hiše po okólici ter se približala ozidju. A meščáni so se krepko branli: stari in mladi, moštvo in ženstvo, vse je bilo na nogah po ozídjí in po stolpih. Kámenje so dólu metáli, goréče žveplo in smolo spuščáli na obsédnike ter vójniško orodje zažigali s plamenéčimi treskámi. Takó se je vojska pred mestom dolgo trudila brez uspeha; a vrhu tega je nedostájalo tudi žíveža in zdrave pijáče. Maksimín, ljut zaradi dolge obséde, velí umoríti nekatere načélnike; a vojaki so se usrdili ter so ubíli njega in sína mu. Takó je bojevanja bilo konec, in red je zopet nastópil.

Pravila življenju.

1. Pomisli, da si vsak dan bliže smrti, sodbe in večnosti; to te izpodbodi, vedno pobožno in bogobojno živeti.
2. Skrbno pazi svojih mislij, besed in dejanja, kajti o njih se bode na sodnji dan odgovarjati.
3. Ne odlagaj poboljšanja in dobrih del do juteršnjega dne; to je negotovo, ali ga doučakaš. Pobožnosti se nič bolj ne protiví, nego li odlagati poboljšanje.
4. Ne delaj nikoli hudega zaradi človeka; kajti ne bode on sodil tvojega življenja, nego Bog. Zato bodi vse tvoje prizadevanje pridobiti ter ohraniti si milost in prijaznost božjo.